

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 9.11.2010
COM(2010) 612 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Trgovina, rast in svetovne zadeve

Trgovinska politika je temeljna sestavina strategije EU 2020

{SEC(2010 1268}
{SEC(2010) 1269}
SEC(2010) 1268
SEC(2010) 1269

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Trgovina, rast in svetovne zadeve

Trgovinska politika je temeljna sestavina strategije EU 2020

1. Ozadje in osnovne usmeritve

Ključni cilj evropske ekonomske politike je hitrejša rast. Samo trajnostna gospodarska rast lahko ustvari več služb in zaščiti našo državo blaginje. Vendar bo zvišanje potenciala rasti naših gospodarstev glavni izziv – trojni izziv, ki ga je sprejela Evropa 2020¹ z doseganjem trojnega cilja pametne, vključujoče in trajnostne rasti. To sporočilo je ključni element zunanje razsežnosti strategije Evropa 2020 in določa, kako morata trgovina in naložbena politika prispevati k temu cilju in našim zunanjim politikam kot celoti. Treba ga je brati skupaj z referenčnima dokumentoma: poročilom o napredku, ki je bil do zdaj dosežen pri evropski strategiji za globalno Evropo 2006, in analitičnim dokumentom, ki se zavzema za „trgovino kot gibalno razcveta“.

Odperta gospodarstva so nagnjena k hitrejši rasti kot zaprta gospodarstva. Trgovina dviga rast EU s krepitvijo naše učinkovitosti in inovativnosti. Pospešuje tuje povpraševanje po našem blagu in storitvah. Odperta trgovina potrošnikom EU prav tako omogoča širšo izbiro blaga po nižjih cenah. Odprtost Evrope neposrednim tujim naložbam krepi našo konkurenčnost. Sposobnost naših podjetij, da vlagajo v tujini, jim prav tako omogoča globalno rast ter ustvarjanje delovnih mest doma in v tujini. Skratka, Evropa mora, medtem ko ostaja pozorna na prilagoditvene stroške, izkoristiti trojno korist od bolj odprte trgovine in naložb: večja rast in nova delovna mesta ter nižje maloprodajne cene.

Trojna korist od odprte trgovine

Gospodarska rast: Če bi dokončali vsa pogajanja v teku (krog pogajanj v Dohi in dvostranske sporazume) in dosegli pomemben napredek v odnosih s strateškimi partnerji, bi do leta 2020 dosegli raven BDP, ki bi bila za 1 % višja od tiste, ki bi jo sicer dosegli v EU².

Koristi za potrošnike: dobiček od širše izbire blaga in storitev za povprečnega evropskega potrošnika se giblje pri 600 evrih letno, poleg dobička zaradi nižjih cen.

Učinki na trg dela: Obstaja splošno soglasje, da vključevanje EU v globalno gospodarstvo s povečano trgovino ustvarja več plačanih delovnih mest in bolj plačana delovna mesta. V Evropi je več kot 36 milijonov delovnih mest posredno ali neposredno odvisnih od naše zmožnosti trgovanja s preostalim svetom. Več kot 4,6 milijona ljudi v EU dela za družbe, ki so v japonski ali ameriški lasti³.

Vir: Ocene Evropske komisije. Za podrobnosti glej „Trade as Driver of Prosperity“, oddelek II.1.

¹ Evropska komisija „Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“, glej http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

² 1 % BDP EU je leta 2010 po napovedih Komisije znašal 120 milijard EUR.

³ „The transatlantic economy 2010“, D. Hamilton in J. Quinlan, Center for Transatlantic Relations, Univerza Johns Hopkins, in „Basic Survey of Overseas Business Activities, 2010“, METI, Japonska.

Za uspešnost odprte trgovinske politike na politični ravni v Evropi morajo drugi – vključno z našimi razvitimi in hitro razvijajočimi se partnerji – slediti našim prizadevanjem v duhu vzajemnosti in vzajernih koristi⁴. Trgovinska politika v Evropi ne bo dobila politične podpore, če ne bo imela poštenega dostopa do surovin ali če bo na primer dostop do javnih naročil v tujini oviran. Evropska unija bo ostala odprto gospodarstvo, vendar mi ne bomo naivni. Evropska komisija bo ostala zlasti pozorna na obrambo evropskih interesov in evropska delovna mesta. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi se bo spopadala z nepošteno trgovinsko prakso.

Naše gospodarstvo je največje na svetu. Je tudi največji izvoznik. Naša podjetja so leta 2009 izvozila za 1,6 bilijona evrov blaga in storitev, kar je okrog 13 % našega BDP. Evropska unija je tudi najpomembnejši ponudnik in prejemnik neposrednih tujih naložb. Kot kaže graf 1 v prilogi, ostaja naš delež v globalni trgovini zaenkrat stabilen, kljub strmi rasti gospodarstev v vzponu. Prednost Evrope v mednarodni trgovini se odraža v javnem mnenju⁵.

Do leta 2015 bo 90 % svetovne rasti ustvarjene zunaj Evrope, samo na Kitajskem pa tretjina (glej graf 1). Tako moramo v prihodnjih letih zgrabiti priložnost za višje ravni rasti v tujini, zlasti v Vzhodni in Južni Aziji. Možno je, da bo državam v razvoju in hitro razvijajočim se državam do leta 2030 pripadal delež 60 % BDP. V primerjavi s tem štejejo zdaj manj kot 50 %⁶.

Svetovno gospodarstvo in svetovna trgovina sta nedavno doživela globoke spremembe. Dobavna veriga več vrst blaga in storitev zdaj zajema tovarne in urade v različnih delih sveta. Dve tretjini našega izvoza zadevata polizdelke, ki krepijo našo proizvodno zmogljivost. Da bi naše družbe še naprej ohranile vodilno vlogo, morajo računati na blago, storitve in visoko usposobljene ljudi iz celega sveta, njihove naložbe in intelektualna lastnina pa morajo biti močno zaščitene.

Naša strategija se mora razvijati temu ustrezno, kot jasno navaja pobuda Evropa 2020. Znižanje carin za industrijske izdelke in kmetijske proizvode je pomembno, a pravi izziv je drugje. Odločilnejši bodo dostop do storitev in naložb, odprtost javnih naročil, boljši dogovori o pravici intelektualne lastnine (IPR) in njena dejanska zaščita, neomejena dobava surovin in energije ter ne nazadnje premagovanje regulativnih ovir s pospeševanjem mednarodnih standardov. S trgovino moramo prav tako spodbujati okolju prijaznejše svetovno gospodarstvo in dostojno delo.

S to strategijo bomo vedno bolj izpostavljeni presečišču med notranjimi pravili in zunanjo liberalizacijo; kot je Evropski svet poudaril septembra, moramo „še dodatno izboljšati skladnost in dopolnjevanje notranje in zunanje politike EU kot celote“⁷. Popolnejši notranji trg za storitve in bolj sistematično regulativno sodelovanje z večjimi tretjimi državami bosta na primer olajšala mednarodno trgovino s storitvami in odstranjevanje ovir za mejo.

Prek STO moramo delovati na večstranski ravni, pa tudi dvostransko. Doha ostaja naša glavna prednostna naloga. Vendar ti dve vrsti delovanja nista nezdržljivi. Prav nasprotno: liberalizacija podžiga liberalizacijo.

Zato bomo velik del energije posvetili doseganju uravnoteženih sporazumov o prosti trgovini, ki jih je Komisija določila kot prednostne naloge v svoji strategije za globalno Evropo. Bliža se prva

---

⁴ Sklepi Evropskega sveta z dne 16. septembra 2010.

⁵ Po posebni raziskavi Eurobarometra 357 o mednarodni trgovini, izvedeni septembra 2010, 65 % vprašanih meni, da je imela EU velike koristi od mednarodne trgovine, 64 % pa jih meni, da se evropski izdelki lahko merijo s tistimi od zunaj.

⁶ V primerjavi z 49 % leta 2010, glej OECD (2010) „*Perspectives on Global Development: Shifting Wealth*“.

⁷ Glej točko a) Priloge I Sklepov Evropskega sveta, 16. september 2010.

večja žetev z odobritvijo sporazuma z Južno Korejo. To so bila težka pogajanja in ne smemo se slepiti: Koncesije, ki jih je zahtevala EU, in kompromisi, ki bodo potrebni v prihodnjih sporazumih, bodo še zahtevnejši.

Hkrati si bomo prizadevali za dokončanje kroga pogajanj v Dohi in nadaljnjo krepitev STO. Pogajanja v Dohi bi morala biti že dolgo dokončana. Ostajajo pa dragocen cilj, ne samo zaradi gospodarskih dobičkov, ki bi jih prinesla, temveč tudi zaradi potrditve osrednje vloge STO v svetovnem trgovinskem sistemu.

Kljub temu sporazum iz Dohe ne bo odgovoril na vprašanja, ki bi jih morala obravnavati pravila svetovne trgovine. Čas je za začetek premisleka o ukrepih po Dohi in Komisija bo v ta namen ustanovila skupino, ki jo bodo sestavljale ugledne osebnosti.

Ko bodo odobreni vsi sporazumi o prosti trgovini, za katere zdaj potekajo pogajanja ali ki so v pregledu, bo imela EU preferencialne trgovinske sporazume z veliko večino članic STO. Skupaj pa te predstavljajo le polovico naše trgovine. Prav tako je pomembno poglobiti našo trgovino in naložbene povezave z drugimi velikimi gospodarstvi v svetu: Združenimi državami Amerike, Kitajsko, Japonsko in Rusijo.

Razvili bomo sodelovanje s temi državami v instancah, ki so bile ustvarjene v ta namen. Ocenili bomo, ali te instance ustrezajo nalogi oziroma ali moramo najti druge načine za sodelovanje s temi državami. V središču sodelovanja z ZDA in Japonsko bi morala biti odprava netarifnih ovir za trgovino in naložbe, predvsem z regulativnim sodelovanjem.

Kitajska, ki je zdaj naš drugi največji trgovinski partner, je vir največjih priložnosti in izzivov. Zaradi svojega neznanskega potenciala rasti je Kitajska izredno privlačna za izvoz in naložbe. Vendar je treba priznati, da nekatere industrijske in makroekonomske politike Kitajske vključujejo pristop, ki temelji na državnem kapitalizmu. Podobno velja za Rusijo, našo največjo bližnjo sosedo.

Trgovina bi prav tako morala omogočiti boljšo socialno vključenost tako v svetu kot v EU. V državah v razvoju, ki so vstopile v svetovno trgovino in produkcijske verige, so se prihodki in rast zaposlovanja hitro povečali, revščina pa znatno zmanjšala. Trgovinska politika EU pomaga najrevnejšim gospodarstvom tudi z velikodušnimi enostranskimi trgovinskimi preferenciali. Na splošneje svoj pristop skrbno prilagajamo ravni razvitosti partnerjev. Pozornost sistematično posvečamo usklajenosti z razvojnimi politikami, kot je izkoreninjenje revščine.

Obenem pa odprtost trga še naprej zvišuje ravni blaginje ter pospešuje zaposlovanje in plače v razvitih gospodarstvih, vključno z EU. Odprtost ustvarja delovna mesta. Vendar se tudi zavedamo, da so stroški prilagoditve na posebnih področjih ali v posebnih sektorjih lahko včasih visoki, torej potrebujemo primerne nacionalne in evropske politike na socialnem področju in trgu dela v pomoč delavcem in podjetjem pri prilagajanju. Ta skrb bi se morala prav tako poznati v naših proračunskih prednostnih nalogah v skladu s proračunskim pregledom Komisije oktobra 2010.⁸ Pri pripravi tega sporočila smo opravili obširna posvetovanja po vsej Evropski uniji. To so glavne sestavine trgovinske politike, ki temeljijo na teh posvetovanjih in našem notranjem premisleku in ki jo Komisija namerava izvajati v tem mandatu. To bo storila v novem institucionalnem okviru Lizbonske strategije, v kateri je treba videti veliko priložnost, saj trgovinski politiki EU podeljuje večjo preglednost in legitimnost, Evropskemu parlamentu daje možnost, da se izreče o trgovinskih

---

⁸ Sporočilo Evropske komisije o proračunskem pregledu, 19.10.2010, str. 15.

vprašanjih in ustvarja pogoje za vzajemno krepitev naše trgovine in zunanjega delovanja v Bruslju in delegacijah EU v 136 po svetu

To sporočilo je treba videti kot ključni element zunanje razsežnosti strategije Evropa 2020, vendar tudi kot jasno stališče do namer Evrope, da ima aktivno in proaktivno vlogo pri pospeševanju programa agende trgovinske politike v državah G20 in vseh zadevnih trgovinskih instancah. Dejansko, odprti trgi bodo imeli osrednjo vlogo prispevali k močni, trajnostni in uravnoteženi rasti, h kateri so se voditelji držav G20 zavezali na vrhu v Torontu.

2. Trgovinska in naložbena politika, pripravljena na jutrišnje izzive

2.1. Pametna rast: hitro približevanje prihodnosti

Naša gospodarska prihodnost temelji na ohranjanju konkurenčno prednosti pri inovativnih izdelkih višje vrednosti, ki ustvarjajo trajnejša in dobro plačana delovna mesta⁹. Pri trgovinski politiki moramo to nujno upoštevati z razširitvijo obsega svojega dela z vključitvijo naslednjih vprašanj:

- Učinkovita svetovna proizvodna dobavna veriga ne more obstajati brez ključne podpore prometnih, telekomunikacijskih, finančnih, poslovnih in strokovnih storitev. **Storitve** pomenijo 70 % svetovne proizvodnje, vendar le petino svetovne trgovine. Nizek delež storitev v celotni trgovini je deloma posledica naravnih ovir (nekatero storitve so po definiciji netržne), vendar imajo tržne ovire tudi večjo vlogo. Preostale tržne ovire za storitve so na splošno nekajkrat večje od ovir v proizvodnih sektorjih. Po ocenah so carinski ekvivalenti na splošno precej višji od 20 % in pogosto dosti višji (glej preglednico 2). Od glavnih razvitih in hitro razvijajočih se trgovinskih partnerjev bomo z vsemi razpoložljivimi sredstvi zahtevali večjo odprtost za svoje ponudnike storitev v skladu s tem, kar notranji trg EU ponuja ponudnikom storitev iz tretjih držav, pri čemer bomo ohranili svoje cilje v skladu s Konvencijo Unesca iz leta 2005 o kulturni raznolikosti. Še naprej bomo vključevanje v notranji trg ponujali nekaterim sosednjim državam (kot so Ukrajina, Moldavija, države Kavkaza, Egipt, Jordanija, Maroko in Tunizija) v sektorjih, kot so finančne, poštno in telekomunikacijske storitve.

Kot je bilo predlagano med procesom javnega posvetovanja, bi si prav tako morali prizadevati, da je zakonsko urejanje storitev v vseh tretjih državah odprto, nediskriminatorno, pregledno in v javnem interesu, tako da lahko naši ponudniki tam lahko bolje poslujejo. Nazadnje, ker tehnološke spremembe ustvarjajo nove storitve in izboljšujejo tržljivost čezmejnih storitev, bi morali naši trgovinski sporazumi najti način, da bi preprečili postavljanje novih ovir za trgovino z navedenimi storitvami.

- Pretok kapitala in **neposredne tuje naložbe** so izjemno narastli. Približno polovica svetovne trgovine zdaj poteka med podružnicami multinacionalk, ki tržijo vmesno blago in storitve. Komisija je predlagala celovito evropsko naložbeno politiko¹⁰ za boljše zadovoljevanje potreb investorjev iz vseh držav članic. Cilj bo vključiti zaščito in liberalizacijo naložb v trgovinska pogajanja v teku. Da bi se to uresničilo, bo kmalu predlagala posodobitve pomembnih smernic za pogajanja, začevši s Kanado, Singapurjem in Indijo. Komisija razmišlja tudi, ali ne bi bili smiselni samostojni sporazumi o naložbah z drugimi državami, kot je Kitajska.

---

⁹ Sporočilo Evropske komisije „Vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020 – Unija inovacij“ – COM(2010) 546, 6.10.2010.

¹⁰ COM(2010) 343, 7.7.2010.

- **Javna naročila** so področje, na katerem so tuji trgi še posebej zaprti za družbe iz EU. Z več kot 10-odstotnim deležem BDP v velikih industrializiranih državah in z rastočim deležem v gospodarstvih v vzponu pomeni oddaja javnih naročil poslovno priložnost v sektorjih, v katerih je industrija EU zelo konkurenčna. To vključuje sektorje, kot so na primer javni prevoz, medicinski pripomočki, farmacevtski izdelki in zelene tehnologije. Nadaljevali bomo pritiske za večjo odprtost naročil v tujini, zlasti pa se bomo bojevali proti diskriminatornim praksam. Vedno smo se aktivno pogajali za dodatni dostop za svoje družbe v dvostranskih pogajanjih in v okviru sporazuma STO o javnih naročilih (GPA). Prizadevamo si, da bi Kitajska hitro pristopila h GPA na podlagi velikopotezne ponudbe v skladu s pristopnimi obveznostmi STO za Kitajsko. Medtem ko je naš trg že zelo odprt, so trgi naših glavnih trgovinskih partnerjev dosti manj odprti, zlasti na regionalni in lokalni ravni (glej preglednico 4 v Prilogi). Komisija bo zato leta 2011 predstavila zakonodajni predlog za instrument EU, ki bi okrepil naše vzpore za doseganje večje simetrije pri dostopu do trgov za javna naročila v razvitih gospodarstvih in velikih gospodarstvih v vzponu, pri čemer se bo naslonila na uresničevanje naših mednarodnih obveznosti. Podobno bi moralo biti več simetričnosti pri dostopu do raziskovalnih in razvojnih programov v tretjih državah, da bi se to ujemale z našo visoko stopnjo odprtosti v skladu z elementi, ki jih je obravnavalo nedavno Sporočilo o Uniji inovacij¹¹.
- Trgovinski in naložbeni tokovi so ključni za **razširjanje inovacij in novih tehnologij** v EU in v drugih delih sveta. To velja tako za „nove“ sektorje, kot so telekomunikacije, in bolj „tradicionalne“ sektorje – na primer visokotehnološko proizvodnjo oblačil. Zagovarjamo podaljšanje moratorija za tarife za elektronsko trgovanje in nadaljevali bomo prizadevanja za posodobitev **Sporazuma STO iz leta 1996 o informacijski tehnologiji**, da bi se njegovo področje uporabe razširilo, odstranile netarifne ovire za trgovino s temi izdelki, kot je podvajanje preskušanja skladnosti, in se povečalo število pridruženih držav¹².
- **Regulativne ovire** za trgovino z blagom, storitvami in naložbami so zlasti pri naših glavnih trgovinskih partnerjih še posebej škodljive zaradi intenzivnosti naše trgovine in naložbenih odnosov z njimi. Skrb vzbujajo predvsem pomanjkanje sprejemanja in/ali uporabe mednarodnih standardov, pogosto pa tudi obremenjujoče zahteve glede certificiranja ali inšpekcije, tudi za industrijske izdelke in izvoz naših kmetijskih ali ribiških proizvodov. Države imajo pravico določiti raven javnega varstva in to ustrezno urejati s predpisi, na primer z vzdrževanjem visoke ravni varovanja zdravja, varnosti in okolja, pri čemer se morajo predpisi seveda tudi uveljavljati. Vedenje o tem, da so takšni predpisi uvedeni in uveljavljeni, pomiri potrošnike, kadar kupujejo uvoženo ali doma proizvedeno blago in storitve.
- Če so razlike v zakonih in predpisih ali odsotnost skupnih standardov ali vzajemnega priznavanja lahko v nekaterih primerih legitimne, pa so prevečkrat pomemben vir poslovnih stroškov za naše družbe v tujini. Čeprav jih je težko številčno oceniti, so netarifne ovire pogosto vir trgovinskih sporov, pri čemer lahko zmanjšanje povezanih trgovinskih stroškov ustvari večje prihranke¹³. Tako je okrepljeno regulativno sodelovanje – za pospeševanje enakovrednosti ali zbliževanja (pravil, standardov, praks testiranja ali certificiranja) na mednarodni ravni in zmanjševanje nepotrebnih stroškov reguliranja na svetovni ravni – pomemben vidik naših trgovinskih odnosov, zlasti z našimi ključnimi partnerji ali kot del sporazumov o prosti trgovini ali podobnih pogajanj, vendar je ostane še veliko dela. Glavne trgovinske partnerje bomo spodbujali, da bi se odločili

¹¹ Glej opombo 9.

¹² Glej predlog EU, ki ga vsebuje dokument STO G/IT/W/28 z dne 15. septembra 2008.

¹³ Delovni dokument služb „Trade as a driver of prosperity“, poglavje III.2 „Non-tariff regulatory barriers on goods“.

pridružiti in promovirati uporabo obstoječih sektorskih pobud za regulativno zблиževanje, kot so pravilniki Ekonomske komisije za Evropo (UN/ECE) o avtomobilih, in aktivno sodelovati pri razvoju mednarodnih standardov ali skupnih regulativnih pristopov v številnih sektorjih. Izkušnje so namreč pokazale, da se je z morebitnimi ovirami dosti lažje spopadati, *preden* se regulativne prakse ustalijo, tako v dobro uveljavljenih industrijskih sektorjih EU, kot so avtomobilski sektor, sektor strojnega orodja ali kemikalij, kakor in zlasti v hitro razvijajočih se sektorjih, kot sta sektor spletnih storitev ali biotehnologije.

- Seveda le malo tretjih držav priznava prednosti sistema EU za urejanje enotnega trga in so ustrezno prilagodile lastna pravila. V vedno bolj globalnem gospodarstvu moramo pri oblikovanju pravil biti čim dovetnejši za mednarodni okvir in potrebo po pomoči svojim podjetjem, da ostajajo konkurenčna. Dejansko je povezava med odpiranjem trgovine navzven in reformami notranjega trga pogosto dvosmerna ulica, ker je v obeh primerih naš cilj zmanjšanje stroškov nepotrebnih regulativnih ovir za pretok blaga, storitev in naložb. Narediti moramo več za povečanje učinkovitosti notranjih in zunanjih politik, s čimer se povečuje konkurenčnost Evrope na svetovnem trgu¹⁴. Komisija bo preverila, kako okrepiti medsebojne povezave med notranjimi in zunanjimi regulativnimi ukrepi, ter bo raziskala, kako izboljšati koordinacijo med obema na področjih, kot sta državno reguliranje in mednarodni standardi, zlasti z usmeritvijo na prihodnjo zakonodajo. Elemente teh vprašanj obravnava tudi Sporočilo Komisije „Za akt o enotnem trgu“.¹⁵
- Prav tako bi morali poskrbeti, da **začasno gibanje ljudi** za zagotavljanje storitev¹⁶ prispeva k večji konkurenčnosti naših dobaviteljev storitev in investorjev v EU in tujini. Pritegnitev čim višje kvalificiranih ljudi iz vseh koncev sveta je bistveno, da naše družbe in raziskovalna središča ohranijo vodilni položaj na področju inovacij. Podobno bi naše družbe morale imeti možnost preseliti evropske managerje in strokovnjake v svoje obrate na tujem. Našim partnerskim podjetjem moramo ponuditi enako obravnavo, če želim še naprej imeti koristi od njihovih naložb v EU – in delovnih mest, ki spadajo zraven. Pri tem bi morala predlagana Direktiva o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja pomagati ustvariti stabilno in odprto okolje za premeščence znotraj podjetja iz tretje države v EU.

2.2. Vključujoča rast v EU in v tujini

Čeprav imamo koristi od globalizacije, so ljudje v Evropi očitno zaskrbljeni zaradi nekaterih posledic, zlasti za zaposlovanje¹⁷, hkrati pa zahtevajo tudi politike, ki dajejo več možnosti razvijajočim se državam.

- **Odprtost trga na splošno ustvarja več delovnih mest**, ker pa močnejša rast zahteva prenos virov v bolj delujoče sektorje, lahko v nekaterih sektorjih povzroči izgubo delovnih mest. Zato morajo odpiranje trgov spremljati politike, ki ljudi pripravijo na prilagoditev tem spremembam. Medtem ko je uvedba pravih spremljevalnih politik za socialno in izobraževalno področje ter trga dela v pristojnosti držav članic, pa EU prispeva dodatno pomoč s številnimi instrumenti (vključno s strukturnimi skladi). Eden od instrumentov je **Evropski sklad za prilagoditev**

---

¹⁴ Glej sklepe Sveta za konkurenco: „Prednostne naloge na področju notranjega trga v naslednjem desetletju“, 4.12.2009, točki 6 in 14.

¹⁵ COM(2010) 608, 27.10.2010.

¹⁶ V žargonu STO se to imenuje „liberalizacija storitev na način 4“.

¹⁷ Po posebni raziskavi Eurobarometra 357 je 30 % tistih, ki so menili da niso imeli koristi od mednarodne trgovine, to pripisovalo učinkom brezposelnosti. Vprašani so menili, da bi moralo biti ustvarjanje novih delovnih mest v EU prva prednostna naloga trgovinske politike EU.

globalizaciji (EGF). Z razvijanjem in poenostavljanjem EGF bi lahko EU naredila več za pomoč tistim, ki so izgubili zaposlitev v različnih sektorjih, da bi se prilagodili in prešolali, s čimer bi se ublažile nekatere večje motnje v državah članicah.

- Vključenost je prav tako pomembna zunaj meja EU. Zavezani smo k pospeševanju trajnostnega razvoja, mednarodnih delovnih standardov in dostojnega dela tudi zunaj EU. Jasno je, da vključevanje razvijajočih se držav v svetovno gospodarstvo pomaga k izkoreninjenju revščine in spodbuja boljše delovne razmere. To je prednostni pristop EU pri **sporazumih o gospodarskem partnerstvu** z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami: spodbujanje razvoja s pospeševanjem regionalne integracije, ustvarjanje priložnosti za trgovino in naložbe ter izboljšanje gospodarskega upravljanja.
- V začetku leta 2011 bomo predlagali reformo „**splošnega sistema preferencialov**“ EU. Cilj bo med drugim dati prednost državam, ki pomoč najbolj potrebujejo, in tistim, ki učinkovito izvajajo mednarodne delovne standarde in načela človekovih pravic, varstva okolja in dobrega upravljanja.
- Komisija bo leta 2011 sprejela **sporočilo o trgovini in razvoju**. Šlo bo za razmišljanja, kako bi naša trgovinska politika najbolje koristila razvoju, kot na primer s posebno in različno obravnavo držav v razvoju, podporo reformam v povezavi s trgovino ter odstranitvijo strukturnih omejitev za njihovo vključitev v svetovno trgovino. Poleg tega bo to sporočilo vključevalo predloge, kako lahko trgovina pomaga tretjim državam, ki so jih prizadele **naravne nesreče**, kot so potres na Haitiju ali nedavne poplave v Pakistanu.

2.3. Trajnostna rast v EU in v tujini

Trgovinska politika bi morala še naprej podpirati cilje zelene rasti in podnebnih sprememb, zlasti zmanjšanja emisij ogljika. Moramo si prizadevati, da naša industrija ostane konkurenčna v trajnostnem gospodarstvu prihodnosti, vključno z ribiškimi in kmetijskim sektorjem, ki bosta dodatno preurejena.

- V zvezi s **podnebnimi spremembami** ostaja naša prednostna naloga svetovni sporazum, v katerem so za vse države določeni cilji za zmanjšanje emisij. Podpora trgovinske politike ukrepanju proti klimatskim spremembam bi se morala nadaljevati z odstranjevanjem ovir za trgovino z okoljskim blagom in storitvami¹⁸. Komisija še vedno meni, da možnost prilagoditvenih ukrepov na meji sproža mnoga vprašanja, kot je navedeno v nedavnem sporočilu Komisije¹⁹.
- Širše gledano bi morala trgovinska politika še naprej **podpirati in spodbujati zeleno rast** po vsem svetu na drugih področjih, kot so energija, učinkovitost virov in zaščita biotske raznovrstnosti. Posebno pozornost bomo še naprej posvečali **izvajanju poglavij trajnostnega razvoja** v svojih trgovinskih sporazumih in tesnemu sodelovanju s civilno družbo.
- **Trajnostna in uravnotežena dobava surovin in energije** je strateško pomembna za konkurenčnost gospodarstva EU. To so med javnim posvetovanjem jasno poudarili mnogi

---

¹⁸ Glej opombo 13.

¹⁹ Sporočilo Komisije COM(2010) 265 z dne 26. maja 2010: „Analiza možnosti, da se preseže ciljno 20-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter ocena tveganja selitve industrijskih virov toplogrednih plinov izven EU“.

pripadniki poslovne krogov in civilne družbe. Več vlad zunaj EU je razvilo industrijske politike, ki ustvarjajo ozka grla za dobavo in druge motnje. Komisija je leta 2008 v svojem strateškem dokumentu o surovinah²⁰ določila celovit pristop k varni dobavi surovin za družbe EU na različnih področjih politik, vključno s trgovinsko politiko. Komisija pripravlja novo sporočilo konec leta 2010 o izvajanju strategije in prihodnjih ukrepih. Sedanja trgovinska pravila bomo uporabljali kolikor najbolj mogoče, še naprej vzpostavljali mehanizem za spremljanje izvoznih omejitev, se pogajali o pravilih v dvostranskih pogajanjih v teku in dodatno raziskali mnogo- in večstranske discipline, kot je npr. sporazum OECD, ki temelji na „najboljših praksah“. Ta pristop in naš dialog o tem s tretjimi državami se morata nadaljevati za popolno uskladitev z razvojnimi cilji o izkoreninjenju revščine in dobrem upravljanju – treba pa je poudariti, da omejitve pri dobavi surovin pogosto povzročijo resno škodo drugim državam v razvoju. Zato moramo temu posvetiti pozornost.

- V zvezi z **energijo** bomo uporabili dvo- in večstranska pogajanja za vključitev trgovinskih določb, ki nam bodo pomagale pri razvejitvi dobave energije (tudi zaradi energetske varnosti) in prostem tranzitu, ter spodbujali trgovino s trajnostno energijo tam, kjer ovire v tretjih državah onemogočajo hiter razvoj industrije EU z obnovljivo energijo.

3. Posodobitev pogajalske agende za spodbuditev rasti

V prvem del tega sporočila in spremnih dokumentih je razloženo, kako lahko trgovinska politika prispeva k rasti. Je del zunanje razsežnosti strategije Evropa 2020. Naša prednostna naloga v trgovinski politiki mora zdaj biti doseganje boljšega dostopa do največjih in najhitreje rastočih gospodarstev v svetu in to zlasti z ambicioznimi trgovinskimi sporazumi.

3.1. Dokončanje pogajanj v Dohi in graditev na sistemu večstranskih pravil

Dokončanje pogajanj v Dohi kljub počasnemu napredku ostaja naša glavna prednostna naloga. Možne koristi so kratko malo prevelike, da bi jih pustili ob strani. Leto 2011 pomeni drugo najboljšo priložnost za sklenitev ambicioznega, uravnoveženega in celovitega sporazuma, h kateremu pomembno prispevajo vsi glavni igralci in od katerega bi lahko imeli koristi vsi igralci, veliki in majhni. Doha pomeni možnost za precejšnjo pospešitev svetovnega gospodarstva. Svetovna trgovina bi se lahko povečala za več kot 300 milijard EUR na leto in svetovni prihodek za več kot 135 milijard EUR²¹.

Uspešen konec pogajanj v Dohi bi lahko potrdil osrednjo vlogo liberalizacije večstranske trgovine in oblikovanja pravil zanjo. Prav tako bi potrdil STO kot močan ščit pred protekcionističnimi zdrci – eno od ključnih razlik med današnjo krizo in tisto iz tridesetih let. Bolje bomo uporabiti in zagovarjali zmožnosti STO za nadzor in spremljanje. To bi lahko vključevalo okrepljeno medsebojno pregledovanje, preglednost in večstranski nadzor trgovinskih politik za zaznavanje možnih protekcionističnih tendenc, okrepilo obstoječe trgovinske sporazume in pravila ter izboljšalo trgovinske prakse v tretjih državah. Še naprej bomo dajali prednost nadaljnjim pristopom k STO. Nazadnje, naš cilj bo krepitev enotnega sistema za reševanje sporov v STO. To zahteva krepitev sodne narave procesa in dodelitev več sredstev v ta namen sekretariatu STO.

---

²⁰ COM(2008) 699, 4.11.2008 „Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Pobuda za surovine: zagotavljanje preskrbe z nujno potrebnimi surovinami za rast in delovna mesta v Evropi“ in COM(2010) 614, 27.10.2010 „*An Integrated Industrial Policy for the Globalisation Era – Putting Competitiveness and Sustainability at Centre Stage*“.

²¹ CEPII, „Economic Impact of potential outcome of the DDA“, Končno poročilo, ki ga je naročila Evropska komisija, februar 2009.

Dolgoročno se obeta sistemska korist od krepitev STO kot osrednje institucije za spopadanje z izzivi svetovnega gospodarskega upravljanja skupaj z drugimi akterji, kot so države G20. Tako bomo ustanovili skupino uglednih osebnosti iz razvitih držav in držav v razvoju, da bi prišli do neodvisnih priporočil, ki bi prispevala k oblikovanju našega evropskega pogleda na prihodnjo agendo in delovanje STO v času po Dohi.

3.2. Dokončanje pogajalske agende sporazumov o prosti trgovini, ki so v teku (FTA)

Splošna evropska agenda za ambiciozno novo generacijo dvostranskih trgovinskih sporazumov s pomembnimi trgovinskimi partnerji je hud izziv. Nekatera gospodarstva v vzponu že pomenijo bistven in rastoč delež svetovne trgovine. Pri zastavljanju svojih ambicij bomo še naprej upoštevali različne ravni razvoja svojih trgovinskih partnerjev. Vendar je ta agenda prava pot, ki naj ji Evropa sledi, prinaša pa že rezultate.

To je pomembna in izzivov polna agenda, ne samo zato, ker segajo ti novi trgovinski sporazumi onkraj uvoznih tarif, katerih pomen se je zmanjšal, obravnavajo regulativne ovire za blago, storitve in naložbe, pravice intelektualne lastnine, javna naročila, zaščito inovacij, trajnostni razvoj (tj. dostojno delo, delovne standarde in varstvo okolja) in druga pomembna vprašanja.

A koristi naj bi bile velike. Ob domnevi, da bodo vsa ta pogajanja v teku uspešno dokončana:

- približno polovica zunanje trgovine EU bodo zajemali sporazumi o prosti trgovini;
- povprečna tarifa, s katero se srečuje izvoz EU, se bo znižala za približno polovico (na približno 1,7 %) in povprečna uvozna tarifa EU za skoraj petino (na 1,3 %²²) ter
- skupaj bi morali ti različni sporazumi o prosti trgovini kot del prihodnje trgovinske politike daljnoročno prispevati k rasti k BDP EU do 0,5 %²³.

Uspešno smo dokončali pogajanja za sporazum o prosti trgovini s Korejo, Perujem, Kolumbijo in Srednjo Ameriko. Pogovori z zalivskimi državami, Indijo, Kanado in Singapurjem so v končni fazi. Ponovno smo odprli pogajanja z regijo MERCOSUR. Dokončanje naše agende za sporazume o prosti trgovini, ki se sklepajo zaradi konkurenčnosti, ostaja prednostna naloga. Dobro bi morali izkoristiti hitro rastočo regionalno trgovino v Vzhodni Aziji in zasledovati svoje strateške gospodarske interese v navedeni regiji, med drugim s povezovanjem v hitro rastočo mrežo območij proste trgovine v regiji. Zato si bomo prizadevali za razširitev in dokončanje dvostranskih pogajanj z državami ASEAN, začeni s Malezijo in Vietnamom, ter za poglobitev svojih trgovinskih in naložbenih odnosov z Daljnim Vzhodom.

Hkrati in v pomoč vzpostavitvi območja skupne blaginje z evropskim sosedstvom bomo še naprej sklepali poglobljene in celovite sporazume o prosti trgovini (DCFTAs) v zadevnih okvirih vzhodnega partnerstva in evro-sredozemskega partnerstva, pri čemer bomo državam v regiji ponujali možnost sodelovanja v notranjem trgu, ko bodo za to izpolnjeni pogoji. To ostaja močan dejavnik spremembe z regulativno konvergenco in odstranjevanjem tarifnih in drugih ovir, vzporedno s pogajanjem za pridružitvene sporazume, da bi se zagotovila gospodarska integracija v okviru politične zveze.

---

²² Delovni dokument služb „*Trade as a driver for prosperity*“, oddelek III.1; nanaša se večinoma na tarife za industrijske izdelke.

²³ Delovni dokument služb „*Trade as a driver of prosperity*“, oddelek II.

Uresničitev teh ciljev bi skratka zelo izboljšala način poslovanja z drugimi deli sveta.

3.3. Zavezovanje naših strateških gospodarskih partnerjev k trgovinski, naložbeni in regulativni konvergenci

Evropski svet je septembra opredelil pospeševanje trgovine s strateškimi partnerji EU kot ključni cilj in pozval h konkretnim ukrepom za „zagotovitev ambicioznih sporazumov o prosti trgovini, zagotovitev večjega dostopa do trga za evropska podjetja in poglobitev regulatornega sodelovanja z glavnimi trgovinskimi partnerji“. Vendar je tudi spomnil, da „bodo tovrstna partnerstva uspešna le, če bodo temeljila na vzajemnih interesih in koristih ter zavedanju, da imajo vsi udeleženci pravice, pa tudi dolžnosti“²⁴.

Naša trgovinska politika mora posebno pozornost namenjati ZDA, Kitajski, Rusiji, Japonski, Indiji in Braziliji zaradi velikosti in potenciala njihovih gospodarstev ter njihovega vpliva na svetovno gospodarstvo. Iz različnih razlogov imajo naši gospodarski odnosi s temi državami strateško razsežnost za EU. Zdaj jih moramo še toliko bolj uvrstiti med svoje glavne prednostne naloge. Smo sredi intenzivnih pogajanj z Indijo za sporazum o prosti trgovini. Odnose z Brazilijo bomo spremenili, ko bomo sklenili pred kratkim obnovljena pogajanja za pridružitveni sporazum med EU in državami Mercosurja.

Stanje in perspektive naših odnosov z našimi štirimi strateškimi gospodarskimi partnerji in prihodnje možnosti so navedeni v nadaljevanju.

ZDA so daleč največji trgovinski in naložbeni partner EU. Kljub občasnim sporom se transatlantska trgovina in naložbe prosteje izvajajo kot skoraj kjer koli drugje po svetu. Največje ovire ostajajo v razlikah med standardi in pravili onstran Atlantika, čeprav so naši regulativni cilji zelo podobni. Vložki so veliki, kot je pokazala nedavna študija, v kateri se predlaga odprava samo polovice netarifnih ovir za trgovino z ZDA, zaradi česar bi se BDP EU povečal za 0,5 %²⁵. Čezatlantski ekonomski svet je primeren forum za določitev političnih smernic za kompleksen sklop različnih dialogov na področju reguliranja idr. Tako lahko forum prispeva k regulativni konvergenci. Jasno je, da mora biti naša prednostna naloga izogibanje prihodnjim oviram in to zlasti v sektorjih inovacij, energetske učinkovitosti in visokih tehnologij, kar se je pokazalo pri javnem posvetovanju.

Kitajska je drugi največji trgovinski partner EU. Ta ni le vir poceni potrošniškega blaga, temveč tudi ključnih polizdelkov za naše proizvodne industrije. Je tudi hitro rastoč trg za naš izvoz. Vendar naša trgovinska menjava s Kitajsko ostaja dosti manjša, kot bi lahko bila. Še vedno obstajajo večje ovire za dostop na trg – pri standardih in predpisih, storitvah, naložbah in javnih naročilih ter nezadostnem uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, nepreglednem sistemu standardizacije, oteženih postopkih certificiranja in ukrepih industrijske politike, katerih cilj je substitucija uvoza, prisilni transferji tehnologije in dodeljevanje prednostnega dostopa do surovin lokalnim proizvajalcem. Evropska unija je spodbijala več teh ukrepov v STO in dvostransko ter bo to nadaljevala.

V celovitejšem okviru, ki ga zagotavlja mehanizem gospodarskega in trgovinskega dialoga na visoki ravni, se bomo zavzemali za politike, ki so bolj usklajene s pravili tržnega gospodarstva in skušajo odpraviti razloge za sedanja večja neravnotežja.

²⁴ Sklepi Evropskega sveta z dne 16. septembra 2010, točka 4.

²⁵ Glej dokument Ecorys (2009) „Non tariff measures in EU-US trade and investment“, na voljo na: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2009/december/tradoc_145613.pdf.

Japonska si zelo prizadeva za gospodarsko zблиžanje s svojimi glavnimi trgovinskimi partnerji, vključno z EU. Medtem ko so tarife na Japonskem na splošno nizke, pa ostajajo regulativne ovire za trgovino z blagom, storitvami, naložbe in javna naročila visoke²⁶ ter se zdijo nepremagljive. Zmožnost Japonske, da pokaže, da se te ovire lahko odstranijo, je ključni pogoj za tesnejše gospodarsko zблиžanje med EU in Japonsko. To vprašanje trenutno preučuje skupina na visoki ravni (HLG), ki je bila vzpostavljena na zadnjem vrhu EU-Japonska.

Rusija je naša najpomembnejša bližnja sosedka. Je tudi druga največja namembna država za izvoz EU, svetovno gledano tretji največji vir izvoza EU in največji dobavitelj energije za mnoge države članice. Vključitev Rusije v STO ostaja ključni kratkoročni cilj trgovinske politike EU, kar so jasno poudarili številni sogovorniki na našem javnem posvetovanju. Najpomembnejši posamezni ukrep bi bil zasidranje Rusije v globalnem sistemu, kar bi pospešilo modernizacijo in omogočilo spremembe v njenem gospodarstvu. Medtem bi dvostranski sporazum, o katerem se pogajata EU in Rusija ter ki naj bi zamenjal sedanjí sporazum o partnerstvu in sodelovanju, pomagal doseči učinkovitejše, trdnejše in bolj predvidljive trgovinske razmere ter zagotovil boljše ravnotežje v zadevnih pravicah in obveznostih. Ker puščamo krizo za sabo, bi Rusija morala na primer odstraniti enostranska povišanja tarif, ki jih je uvedla leta 2007.

Okrepili bomo sodelovanje s temi državami zlasti v različnih instancah, ki so bile ustvarjene v ta namen. Pozneje bomo ocenili, ali te instance ustrezajo izzivu, s katerim se spopadamo pri razvijanju svojih trgovinskih in naložbenih povezav s temi državami, pri čemer bomo zlasti upoštevali pomen, ki ga je Evropski svet pripisal temu vprašanju.

4. Uveljavljanje in izvajanje agende

Evropska unija mora povečati prizadevanja za uveljavitev naših pravic v okviru dvo- in večstranskih sporazumov za odprte trgov, ki so nezakonito zaprti. Primerno uveljavljanje trgovinskih pravic je nepogrešljiva opora trgovinske politike. Zagotavlja, da se trgovinski sporazumi na papirju udejanjijo v obliki konkretnih rezultatov za ljudi in družbe na lokalni ravni. To je zlasti pomembno za mala in srednja podjetja (MSP). Ta skrb za uravnoteženo uveljavljanje se kaže v javnem mnenju²⁷.

Komisija bo na **svetovni ravni** še naprej posvečala posebno pozornost ukrepom trgovinskih partnerjev za izhod iz gospodarske krize, tj. pobudi, ki so jo udeleženci našega javnega posvetovanja toplo pozdravili. Zaveza držav G20 v letu 2008 (ki je bila leta 2010 obnovljena, njeno področje uporabe pa podaljšano do konca leta 2013), da ne uvajajo protekcionističnih ukrepov, ima pri tem pomembno politično vlogo, partnerji pa so jo širše, čeprav ne vsesplošno, upoštevali. Natančno bomo še naprej spremljali usklajenosti in o tem redno poročali. Naše partnerje G20 pozivamo, naj prekličejo omejevalne trgovinske ukrepe, ki so jih sprejeli med svetovno finančno krizo. Poleg tega bomo močno nastopali proti protekcionističnim usmeritvam, ki bi lahko škodile našim interesom. Posebno škodljive ukrepe smo že določili (npr. politike, ki spodbujajo nakup nacionalnih proizvodov, ki so se z gospodarsko krizo pojavile v številnih državah) in zahtevali smo njihov preklic. Poleg tega si moramo trdo prizadevati za **sistematično izvajanje** vseh trgovinskih sporazumov, pri čemer moramo vestno spremljati izvajanje partnerjev in uveljavljati svoje pravice, vključno z reševanjem sporov in uporabo Uredbe o trgovinskih ovirah EU, kadar je to primerno.

²⁶ Copenhagen Economics (2010) „Assessment of barriers to trade and investment between the EU and Japan“, dostopno na <http://ec.europa.eu/trade/analysis/chief-economist/>.

²⁷ Po posebni raziskavi Eurobarometra 357 državljani EU menijo, da bi ena ključnih prednostnih nalog trgovinske politike za EU morala biti zagotavljanje, da se enaka pravila uporabljajo povsod po svetu.

Kar zadeva **dvostranske sporazume**, bomo dali prednost izvajanju sporazumov o prosti trgovini, zlasti v zvezi z regulativno komponento in netrgovinskimi ovirami. Najprej bo na vrsti sporazum o prosti trgovini med EU in Korejo, ki vključuje ambiciozne zaveze zlasti glede regulativnih vprašanj, ki se lahko uveljavijo s hitrim reševanjem sporov ali mediacijo.

Strategija dostopa na trg (MAS) bo ostala ključni element naših ukrepov uveljavljanja.²⁸ Naše partnerstvo z državami članicami in podjetji nam je omogočilo v tretjih državah in Bruslju ustanoviti ekipe, pristojne za vprašanja dostopa na trg. Sogovorniki na našem javnem posvetovanju so potrdili, da je MAS prinesel zelo dobre konkretne rezultati pri odpravljanju trgovinskih ovir tretjih držav in izboljšanju pogojev za dostop na trg za družbe EU na lokalni ravni. Usklajeno ukrepanje Komisije, držav članic in podjetij je prispevalo k odpravi ovir za široko paleto sektorjev in tretjih držav z zelo pomembnim izvoznim potencialom. Zadnji primeri vključujejo stroge zahteve glede označevanja za tekstil v Egiptu, inšpekcijske zahteve za živalske proizvode v Ukrajini, uvozna dovoljenja za pnevmatike v Indiji (kjer je vendarle še vedno treba odstraniti ovire zaradi strogih zahtev certificiranja), postopke certificiranja za igrače v Braziliji ali pogoje za dostop na trg za poštno dostavo iz Kanade²⁹. V skladu s ciljem za močnejše uveljavitvene ukrepe nameravamo ustanoviti nove ekipe, pristojne za vprašanja dostopa na trg v pol ducata tretjih držav, in okrepiti obstoječih 33 ekip s posebnim poudarkom na spremljanju izvajanja sporazumov o prosti trgovini. Prav tako bomo sodelovali za vsak primer posebej s tretjimi državami, s katerimi si delimo skupne skrbi glede dostopa na trg. Nazadnje, kot je bilo tudi napovedano v sporočilu Evropa 2020, bomo pripravili letno poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe s pregledom trgovinskih ovir in protekcionističnih ukrepov v tretjih državah. To poročilo bo spodbudilo sprejemanje ustreznih uveljavitvenih ukrepov z možnostjo „imenovanja in izpostavitve kršiteljev“ – tretjih držav.

Sodelovali bomo tudi z glavnimi partnerji, da bi okrepili in bolje usklajevali ukrepanje organov za nadzor trga pri **varstvu potrošnikov**.

Komisija je leta 2005 predložila zakonodajni predlog o **označevanju porekla za uvožene končne izdelke**, ki bi potrošnikom omogočil več informacij. Če bi ga Parlament in Svet hitro sprejela, bi na tem področju izenačil konkurenčne pogoje nasproti tretjim državam.

Posebna pozornost bo namenjena **mednarodnemu carinskemu sodelovanju** v okviru dvostranskih sporazumov in Svetovne carinske organizacije. Učinkoviti carinski postopki zmanjšujejo stroške usklajevanja za trgovce, olajšujejo zakonito trgovino in nam pomagajo obravnavati vse večja tveganja pri zaščiti, varnosti in pravici intelektualne lastnine.

Bistveno je, da je intelektualna lastnina, povezana z blagom, storitvami in neposrednimi tujimi naložbami EU, primerno zaščitena. Pravila za carinske posege na mejah EU pregledujemo, da bi okrepili uveljavljanje intelektualne pravice in poenostavitev postopkov. Prav tako bomo pregledali svojo strategijo iz leta 2004 za uveljavljanje **pravic intelektualne lastnine** v tretjih državah, da bi se odzvali na nove izzive. Naše družbe in imetniki pravic potrebujejo učinkovitejšo zaščito in uveljavljanje intelektualne lastnine (IP), vključno z geografskimi označbami, na vseh tujih trgih, zlasti v gospodarstvih v vzponu, da bi ohranili in povečali svojo konkurenčnost v gospodarstvu, temelječem na znanju. Pri tem bi lahko nadaljnja harmonizacija pravil IP v Evropski uniji povečala zmožnost Komisije, da bi se z našimi ključnimi trgovinskimi partnerji pogajala v imenu EU za močnejše zaveze glede IP. Pri pogajanjih o sporazumih o prosti trgovini morajo klavzule IPR,

²⁸ Glej poročilo „Izvajanje Sporočila Komisije: Globalna Evropa: okrepljeno partnerstvo za olajšanje dostopa na trge evropskim izvoznikom“ z dne 18. aprila 2007.

²⁹ Glej „Implementing the Market Access Strategy – letno poročilo 2009“, dostopno na http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/march/tradoc_145851.pdf.

kolikor se le da, ponujati enake ravni zaščite IPR za tiste pravice intelektualne lastnine, ki obstajajo v EU, ob upoštevanju ravni razvoja zadevnih držav. Cilj trgovinskega sporazuma za boj proti ponarejanju (ACTA) je vzpostavitev celovitega mednarodnega okvira – kataloga „najboljših praks“ – ki ga bodo njegovi člani uporabili za učinkovit boj proti kršenju IPR. Ko bo ACTA sprejet in izvajan, bo dejansko uvedel nov mednarodni standard, ki bo temeljil na Sporazumu STO TRIPS.

Naša zavezanost k odpiranju trgu je odvisna od poštene konkurence med domačimi in tujimi proizvajalci, ki temelji na pravih primerjalnih prednostih. Proizvodnjo EU ščitimo pred izkrivljanji in motnjami mednarodne trgovine z uporabo **trgovinskih zaščitnih instrumentov** v skladu s pravili STO. Te instrumente bomo uporabili proti novim oblikam motenj, kot je subvencioniranje strateških sektorjev, tudi takrat, ko tretje države uporabljajo izvozne omejitve za dodeljevanje posrednih ugodnosti gospodarskim panogam v nadaljnjem proizvodnem procesu. Še naprej bomo uporabljali svoje stroge pravne in ekonomske standarde, obenem pa pričakujemo, da bodo naši trgovinski partnerji ravnali enako. Podjetja EU bomo podprli, če bodo tretje države uporabljale instrumente trgovinske zaščite na nepošten način, po potrebi vključno z obravnavanjem teh vprašanj v STO. Ob spremembah, ki jih je prinesla Lizbonska strategija, in/ali prihodnjih rezultatih, doseženih s pogajanjem v Dohi v okviru poglavja „Pravila“, bomo preučili, ali in kako naj dodatno dopolnujemo in posodabljammo svoje instrumente za trgovinsko zaščito.

Odsotnost in neučinkovitost konkurenčnih pravil in pravil o državni pomoči v tretjih državah omejujeta dostop na trg za izvoznike EU. Zato je v strateškem interesu EU, da se razvijejo mednarodna pravila za zagotavljanje, da evropska podjetja ne bodo oškodovana v tretjih državah zaradi nepoštenega subvencioniranja lokalnih podjetij ali protikonkurenčne prakse. Najboljša rešitev bi bilo sprejetje večstranskega sklopa pravil v okviru STO. Vendar se veliko ključnih vprašanj lahko obravnava tudi pri dvostranskih sporazumih.

Podvojili bomo prizadevanja za odgovor na zaskrbljenost **MSP**, pri čemer bi na primer pri trgovinski zaščiti upoštevali, da se pogosto srečujejo z dejanskimi težavami zaradi dragih preiskav o trgovinski zaščiti kot uvozniki, uporabniki, tožniki ali izvozniki. Poleg tega bo Komisija leta 2011 predstavila sporočilo o morebitnih podpornih ukrepih v pomoč MSP, ki želijo razviti svoje mednarodne dejavnosti.

Prav tako bomo okrepili **vlogo delegacij EU kot kontaktnih točk za podjetja EU v tujini** in po potrebi vzpostavili posebne poslovne strukture v tretjih državah.

5. Javna posvetovanja in ocena učinka

Posvetovanja s civilno družbo in ključnimi zainteresiranimi stranmi ter Evropskim parlamentom in našimi državami članicami so nas oskrbela z uporabnimi prispevki za pripravo tega dokumenta³⁰. Prejeli smo na primer 302 prispevka iz 37 držav, vključno s 23 državami članicami, ki so bili povzeti v ločenem dokumentu.

Ohranjamo svojo zavezo k posvetovanju z zainteresiranimi stranmi pri pripravi politike in predlogih za ukrepe. Posvetovanje s civilno družbo je bistven del naše priprave politike, če pa je mogoče, dajemo povratne informacije tistim, ki so sodelovali v našem javnem posvetovanju. To je že deloma doseženo z rednimi razpravami civilne družbe o trgovini: rednimi, strukturiranimi srečanji o vprašanih trgovinske politike, ki zanimajo širše občinstvo in pospešujejo aktivno in vključujoče sodelovanje civilne družbe v procesu oblikovanja naše trgovinske politike.

---

³⁰ Glej poročilo in posamezne odgovore na http://trade.ec.europa.eu/consultations/?consul_id=144.

Z vključevanjem ocen učinka in ovrednotenj v procesu priprave trgovinskih politik bomo dali v višjo prestavo. To vključuje izvajanje ocen učinka o vseh novih trgovinskih pobudah z morebitnim pomembnim gospodarskim, socialnim ali okoljskim učinkom na EU in njene trgovinske partnerje, vključno z državami v razvoju. Posebno pozornost bomo namenjali široko zastavljenemu posvetovanju in vključitvi civilne družbe v trajnostne ocene učinka, ki jih izvajamo med trgovinskimi pogajanjimi. Ko bodo pogajanja dokončana, bomo pred podpisom za Parlament in Svet pripravili analizo posledic sporazuma za EU. Nazadnje, da bi prispevali k spremljanju učinkov obstoječih trgovinskih sporazumov EU, bomo redneje opravljali naknadno oceno.

6. Trgovina in zunanji odnosi

Naš cilj je, da bi EU v zunanjih odnosih in pri svetovnem upravljanju imela vlogo v skladu s svojo gospodarsko težo.

Trgovinska politika ima svojo lastno gospodarsko logiko in mora na svoj način prispevati k zunanjim ukrepom Unije. Trgovina in trgovinska politika povečujeta mednarodni vpliv EU in usklajeno ukrepanje na ravni EU mora skrbeti za gospodarske interese EU v tretjih državah in jih podpirati. Torej se lahko trgovina in zunanje politike EU vzajemno krepijo in se tudi morajo krepiti. To velja za področja, kot je razvojna politika in uporaba sankcij ZN, vendar tudi za ustvarjanje pravih spodbud, med drugim znotraj naših trgovinskih in političnih odnosov s tretjimi državami ali s posebnimi trgovinskimi instrumenti, kot so splošni sistem preferencialov ali sporazumi o prosti trgovini, za spodbuditev partnerjev k pospeševanju spoštovanja človekovih pravic, standardov dela, okolja in načel dobrega upravljanja, vključno z davčnimi zadevami. Drugi instrumenti zunanjih ukrepov, kot so delegacije EU v tujini, bi morali prispevati k doseganju naših trgovinskih ciljev in podpiranju naših podjetij v tujini. Drugi primer interakcije med trgovinsko politiko in zunanjimi ukrepi je naš **sistem nadzora izvoza** za blago za dvojno rabo, ki se uporablja za cilje zunanje in varnostne politike. Čeprav je bil v zadnjih 20 letih dosežen močan napredek pri ustvarjanju popolnoma razvitega sistema nadzora izvoza EU, obstaja tveganje, da bodo razlike med nacionalnimi izvedbenimi ukrepi v EU spodkopale koristi enotnega trga in skupne trgovinske politike. Reforme, ki so jih na tem področju začeli partnerji EU, vključno z ZDA, jasno kažejo gospodarski pomen območja nadzora izvoza in potrebo po obnovljenih prizadevanjih za krepitev konkurenčnosti izvoza EU, pri čemer so zagotovljene najvišje možne ravni varnosti. Še naprej bomo razvijali ukrepe za nadzor izvoza, katerih cilj je poenostavitev poslovnega okolja za izvoznike EU in njegova večja preglednost ter ki hkrati prispevajo h krepitvi mednarodnih prizadevanj za varnost. Predlagali bomo zeleno knjigo za pripravo posvetovanja o delovanju sedanjega sistema in o področjih, na katerih bi se morda morale izvesti reforme.

7. Sklepi

V tem sporočilu je razloženo, kako naj bi trgovinska in naložbena politika prispevali k cilju trajnostne gospodarske rasti, ta pa naj bi ustvarila več delovnih mest in ohranila naš sistem socialne varnosti. To bo zahtevalo močno zavezo vseh zainteresiranih strani, institucij EU in držav članic.

Če povzamemo, bomo:

1. Nadaljevali svoj program pogajanj:

- dokončati krog pogajanj v Dohi kot nujno zadevo, in sicer vsaj do konca leta 2011;

- ustanoviti skupino uglednih osebnosti iz razvitih držav in držav v razvoju, da bi prišli do neodvisnih priporočil, ki bi prispevala k oblikovanju našega evropskega pogleda na prihodnjo agendo in delovanje STO v času po Dohi;
- doseči pomemben napredek v dvostranskih trgovinskih pogajanjih v teku, začeti nova trgovinska pogajanja z državami ASEAN in predlagati samostojna pogajanja o naložbah s ključnimi partnerji;
- nadaljevati pogajanja s sosedi EU za doseg končnega cilja sklenitve poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini (DCFTAs), s čimer bi vse sosednje države postopoma približali enotnemu trgu.

2. Poglobljali strateška partnerstva:

- natančneje določiti, kako naj bi nadgradili svoj odnos s strateškimi partnerji za obravnavo vprašanj, ki ovirajo dobro delujoče trge v 21. stoletju, in opraviti pregled tega, kar smo naredili do konca leta 2012;

3. Pospeševali trgovinske politike

Leta 2011 bomo:

- pripravili zakonski predlog za instrument EU, ki bo pripomogel k simetriji pri dostopu do trgov za javna naročila v razvitih državah in velikih hitro se razvijajočih tržnih gospodarstvih oziroma bo simetrijo povečal;
- dokončali razpravo z državami članicami in Evropskim parlamentom o novi naložbeni politiki za EU;
- predstavili svoje mnenje o tem, kako razviti medsebojno dopolnjevanje pri odpiranju notranjega in zunanega trga, zlasti na ravni predpisov na področju blaga in storitev;
- sprejeli sporočilo Komisije o trgovini in razvoju ter zakonski predlog za reformo splošnega sistema preferencialov za države v razvoju;
- sprejeli zeleno knjigo za izboljšanje sistema nadzora izvoza;
- predstavili sporočilo o možnih podpornih ukrepih v pomoč MSP, ki želijo razviti svoje mednarodne dejavnosti.

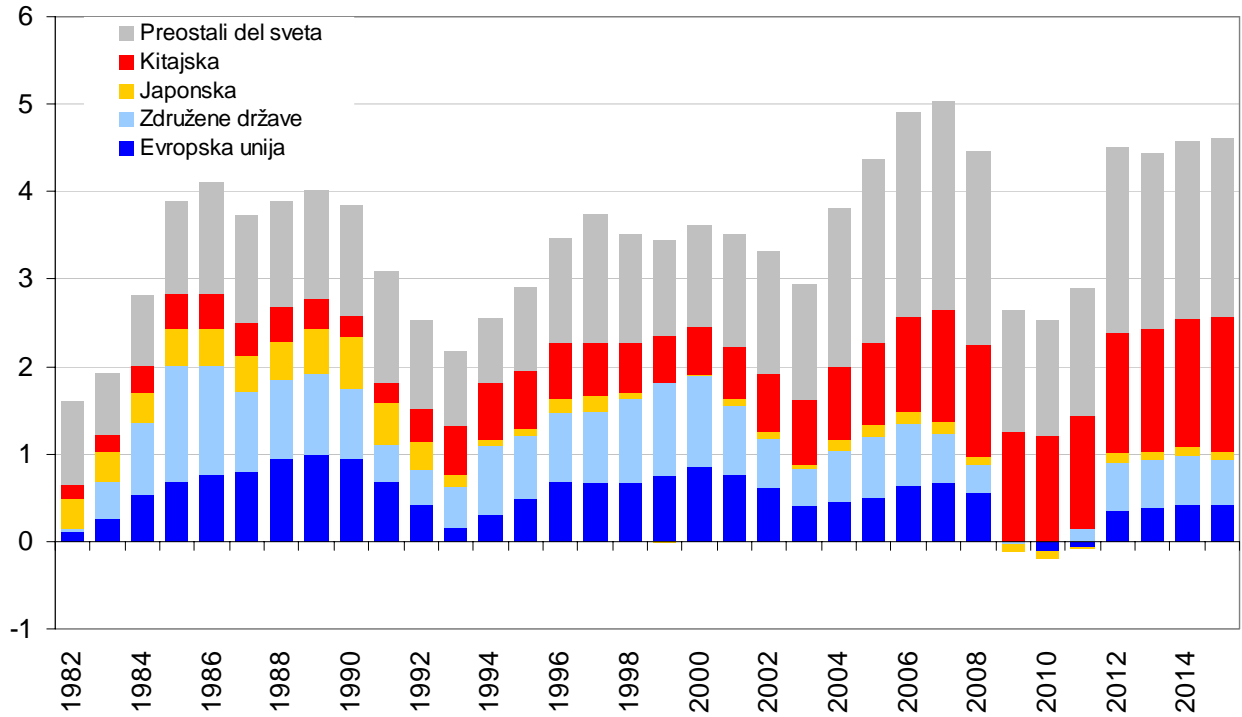
4. Krepili svoje pravice

- pregledali svojo strategijo za krepitev pravic intelektualne lastnine v tretjih državah in naše carinske zakonodaje o upoštevanju intelektualne pravice na mejah EU;
- od leta 2011 dalje pripravljali letno poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe za spomladanski evropski svet, ki se bo uporabljalo kot naš ključni instrument za nadzor trgovinskih ovir in zaščitnih ukrepov ter za sprejemanje ustreznih uveljavljenih ukrepov.

PRILOGA

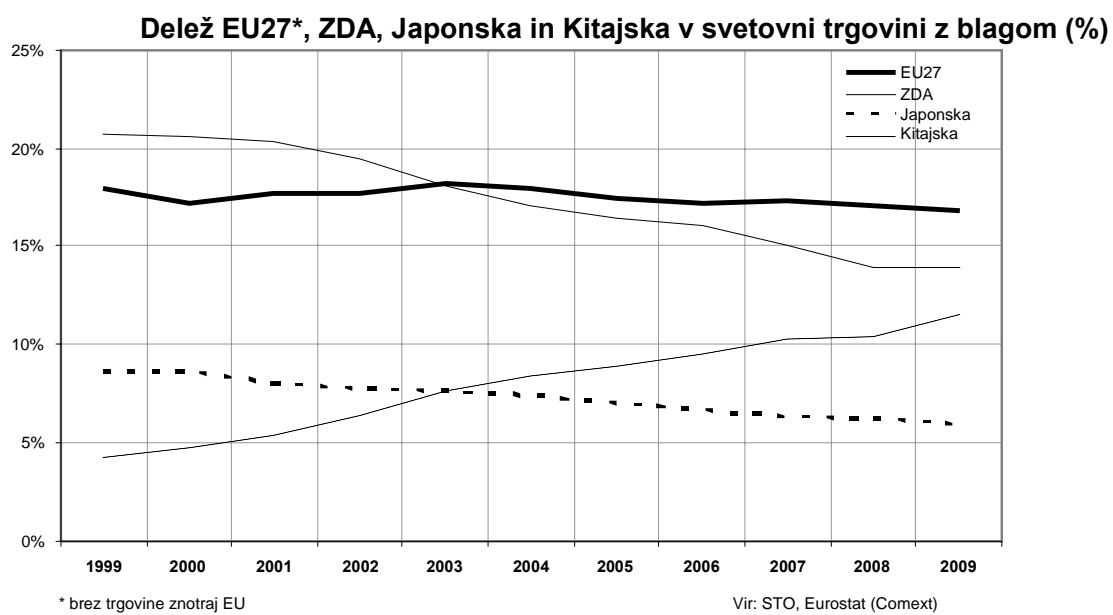
Graf 1

Prispevki k rasti svetovnega BDP, na podlagi PKM
(odstotek, triletna drseča povprečja)

Vir: MDS, *World Economic Outlook*, oktober 2010.

Graf 2

Preglednica 1: Stanje sporazumov o prosti trgovini EU in njihov delež v trgovini EU (%)

Regije in stanje sporazumov o prosti trgovini		Industrijski izdelki*		Kmetijski proizvodi**	
		Uvoz (%)	Izvoz (%)	Uvoz (%)	Izvoz (%)
Operativni sporazumi o prosti trgovini		22,3	27,7	24,3	29,1
Čile, Mehika, Južna Afrika	Sporazumi o prosti trgovini razvitih držav	2,5	3,4	5,7	2,2
Andora, San Marino, Turčija, Islandija, Lihtenštajn, Norveška, Švica	EFTA in carinske unije	14,6	15,9	11,6	14,6
Karibske države AKP	Ekonomski partnerski sporazumi	0,3	0,3	1,0	0,6
Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Maroko, Zasedeno palestinsko ozemlje, Tunizija	Mediteranske države, sporazumi o prosti trgovini	4,0	5,9	4,5	7,9
Albanija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Črna gora, Srbija	Zahodni Balkan, stabilizacijsko-pridružitevni sporazumi	0,9	2,2	1,5	3,7
Pogajanja o sporazumu o prosti trgovini so bila dokončana, a se še ne uporablja, potekajoča in načrtovana pogajanja o sporazumu o prosti trgovini		21,8	25,6	56,2	26,2
Bolivija, Ekvador, Peru, Kolumbija	Andska skupnost	0,4	0,6	5,3	0,4
Brunej, Indonezija, Malezija, Filipini, Singapur, Tajska, Vietnam	ASEAN	5,4	4,6	9,8	4,2
Kostarika, El Salvador, Gvatemala, Honduras, Nikaragva, Panama	Srednja Amerika	0,2	0,4	2,8	0,4
Bahrajn, Kuvajt, Oman, Katar, Saudova Arabija, Združeni arabski emirati	Svet za sodelovanje v Zalivu (GCC)	2,0	5,3	0,3	5,1
Argentina, Brazilija, Paragvaj, Urugvaj	MERCOSUR	1,5	2,5	20,9	1,5
Armenija, Azerbajdžan, Kanada, Gruzija, Indija, Koreja, Libija, Moldavija, Sirija, Ukrajina	Drugi sporazumi o prosti trgovini	10,0	9,1	7,2	8,0
Države AKP brez karibskih	Ekonomski partnerski sporazumi	2,3	3,2	10,5	6,6
Ni sporazuma o prosti trgovini		55,8	46,7	19,5	44,7
Avstralija, Kitajska, Japonska, Nova Zelandija, Rusija, Združene države	Glavni trgovinski partnerji	50,3	38,6	16,6	35,8

Ostali del sveta (~ 70 držav)		5,5	8,1	2,9	8,9
-------------------------------	--	-----	-----	-----	-----

Vir: Evropska komisija. *Opomba:* * HS25-99. ** HS01-24. *Opomba:* dokončana pogajanja o sporazumu o prosti trgovini, a sporazumi o prosti trgovini se še ne uporabljajo v poševnem tisku.

Preglednica 2: Po ocenah so tarifni ekvivalenti ovir za storitve (v %)

	Telekomunikacije	Gradbeništvo	Trgovina	Promet	Finance	Poslovne storitve	Drugo
Razvite države	24	42	31	17	34	24	26
Azija	33	25	17	8	32	15	17
Eu-25	22	35	30	18	32	22	27
ZDA	29	73	48	14	41	34	7
Države v razvoju	50	80	47	27	57	50	34
Povprečje skupaj	35	58	38	21	44	35	29
Maksimalno	119	119	95	53	103	101	54

Vir: DG TRADE/CEPII. Na podlagi modeliranja krivulj rasti podatkov o trgovinskih tokovih storitev.

Preglednica 3: Trgovinski stroški netarifnih ukrepov v ZDA in EU (v % tarifnega ekvivalenta)

Sektor	Stroški netarifnih ukrepov	Stroški netarifnih ukrepov
	V EU	V ZDA
Kemikalije	23,9	21,0
Farmacevtski izdelki	15,3	9,5
Kozmetični izdelki	34,6	32,4
Elektronika	6,5	6,5
Pisarniška oprema in komunikacijske naprave	19,1	22,9
Avtomobilska industrija	25,5	26,8
Letalska in vesoljska industrija	18,8	19,1
Živila in pijače	56,8	73,3
Kovine	11,9	17,0
Tekstil in oblačila	19,2	16,7
Les in izdelki iz papirja	11,3	7,7

Vir: Ecorys (2009) „Non-Tariff Measures in EU-US Trade and Investment – An Economic Analysis“

Opomba: Ti tarifni ekvivalenti in netarifni regulativni ukrepi so povzeti po specializirani industrijski raziskavi z uporabo ekonometričnih metod.

Preglednica 4: Trgi za javna naročila pri glavnih trgovinskih partnerjih^φ

	EU	ZDA	Japonska	Kanada	Koreja	Brazilija*	Argentina*	Indija*
Trg za javna naročila skupaj (v milijardah EUR)	2 088	1 077	565	225	106	133	15	64
(% BDP)	16 %	11 %	18 %	22 %	14 %	13 %	8 %	8 %
Javna naročila skupaj nad pragom GPA (v milijardah EUR)	370	279	96	59	25	42*	3,7*	20*
(% BDP)	3 %	3 %	3 %	6 %	3 %	4 %*	2 %*	2,5 %*
Javna naročila v skladu z GPA (v milijardah EUR)	312	34	22	2	15	na	na	na
(% nad pragom trga javnih naročil)	84 %	12 %	23 %	3 %	60 %	na	na	na

Vir: Ocene Evropske komisije.

φ Primerljivi podatki za Kitajsko niso na voljo.

* Niso članice GPA. Ocene DG MARKT glede možnega odpiranja trga, če bi se države pridružile GPA.